

16.4.2009

KANSALLISKIRJASTON VERKKOARKISTON REKISTERISELOSTE

1 Asiaa koskeva lainsäädäntö:

Henkilötietolaki (523/99) (HenkTL)
Laki kulttuuriaineistojen tallettamisesta ja säilyttämisestä 28.12.2007/1433 (KulttAinL)
Tekijänoikeuslaki 8.7.1961/404 (TekOikL)

2 Rekisterin nimi

Kansalliskirjaston verkkoarkisto

3 Rekisterinpitäjä ja tekninen ylläpitäjä

Helsingin yliopisto
Kansalliskirjasto / kirjastoverkkopalvelut / digitaalisen julkaisemisen toimintayksikkö
PL 26, 00014 HELSINGIN YLIOPISTO
Puh. (09) 1911

4 Rekisteriasioista vastaava henkilö

Pääsuunnittelija Esa-Pekka Keskitalo
Puh. (09) 191 44487; sähköposti esa-pekka.keskitalo@helsinki.fi

5 Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Henkilötietoja käsittely johtuu rekisterinpitäjälle laissa säädetystä tehtävästä (ks. HenkTL 8 § 4 kohta).

Kansalliskirjaston tehtävänä on ohjelmallisesti hakea ja tallentaa yleisön saatavilla olevaa verkkoaineistoa tietoverkoista. Haettavaan ja tallennettavaan verkkoaineistoon tulee sisällyttää edustavasti ja monipuolisesti tietoverkoissa eri aikoina yleisön saatavilla olevaa aineistoa. (KulttAinL 7 §). Verkkoarkiston tarkoituksena on Suomessa yleisön saataville saatettujen kansallisen kulttuurin aineistojen säilyttäminen tuleville sukupolville ja saattaminen tutkijoiden ja muiden tarvitsijoiden käyttöön (ks. KulttAinL 1 §).

Henkilötietoja käsitellään ainoastaan osana verkkoaineistojen alkuperäistä tiedollista, kuvallista ja äänellistä sisältöä.

6 Rekisterin tietosisältö

Verkkoarkisto sisältää yleisön saataville saatettua verkkoaineistoa.

Tekijänoikeuslain mukaan Kansalliskirjasto voi valmistaa kokoelmiinsa liitettäväksi kappaleita tietoverkoissa yleisön saataviin saatetuista teoksista (ks. TekOikL 16b §). Kansalliskirjaston tehtävänä on ohjelmallisesti hakea ja tallentaa yleisön saatavilla olevaa verkkoaineistoa tietoverkoista. Haettavaan ja tallennettavaan verkkoaineistoon tulee sisällyttää edustavasti ja monipuolisesti tietoverkoissa eri aikoina yleisön

16.4.2009

saatavilla olevaa aineistoa (ks. KulttAinL 7 §). Lakia sovelletaan Suomessa sijaitsevilla palvelimilla oleviin verkkoaineistoihin sekä muihin verkkoaineistoihin, jotka on tarkoitettu yleisön saataville Suomessa; ei kuitenkaan tietoverkon välityksellä saatavilla olevia arkistolaissa (831/1994) tarkoitettuja asiakirjoja, lukuun ottamatta yleisön saataville tarkoitettuja julkaisuja (ks. KulttAinL 2 §).

Verkkoarkisto sisältää henkilötietoja sikäli, kuin niitä on yleisön saataville asetetussa ja sittemmin verkkoarkistoon tallennetussa verkkoaineistossa. Aineiston luonteen vuoksi Kansalliskirjasto ei pysty määrittelemään, kenestä ja mitä henkilötietoja verkkoarkistossa on.

7 Säännönmukaiset tietolähteet

Säännönmukaisia tietolähteitä ovat yleisön saataville verkkoaineistoa asettavat palvelimet, jotka joko sijaitsevat Suomessa tai joiden saataville asettamat verkkoaineistot on tarkoitettu yleisön saataville Suomessa (ks. KulttAinL 2 §).

8 Säännönmukaiset tietojen luovutukset

Verkkoarkiston sisältö on tutkijoiden ja muiden tiedon tarvisijoiden käytössä. Kansalliskirjasto ei luovuta verkkoarkiston sisältämiä henkilötietoja koneluettavassa muodossa eikä kortistona, luettelona tai muulla näihin verrattavalla tavalla. Käyttö on mahdollista tarkoitukseen erityisesti varatuilla työasemilla, joilla voidaan tehdä hakuja verkkoarkistoon ja selailla sen sisältöä. Aineistosta voi ottaa tulosteita, mutta digitaalisten kopioiden ottaminen ja aineiston edelleen lähettäminen on estetty.

Tekijänoikeuslain mukaan Kansalliskirjasto saa välittää kokoelmissaan olevan julkistetun teoksen yleisöön kuuluvalla henkilölle tutkimusta tai yksityistä opiskelua varten yleisölle välittämiseen varatuilla laitteilla, jos muu kuin tässä kohdassa tarkoitettun käytön edellyttämä teoksen kappaleen valmistaminen digitaalisesti on estetty sekä jos teoksen välittäminen edelleen on estetty, sellaisen kirjaston tiloissa, jonka kokoelmiin liitettäväksi aineisto kulttuuriaineistojen tallettamisesta ja säilyttämisestä annetun lain mukaan sijoitetaan, sekä eduskunnan kirjastossa ja Kansallisessa audiovisuaalisessa arkistossa (ks. TekOikL 16b §).

Kulttuuriaineistolain mukaiset kirjastot, joiden kokoelmiin liitettäväksi aineisto sijoitetaan, ovat Joensuun yliopiston kirjasto, Jyväskylän yliopiston kirjasto, Oulun yliopiston kirjasto, Turun yliopiston kirjasto ja Åbo Akademin kirjasto (ks. KulttAinL 21 §).

Mainituilla kirjastoilla ja arkistoilla ei kuitenkaan ole velvollisuutta verkkoarkiston yleisökäytön järjestämiseen.

Hakemisto kerättyjen dokumenttien verkko-osoitteista on avoimesti verkossa. Hakemistosta voi selvittää, onko tietystä verkko-osoitteesta (URL) oleva tai ollut dokumentti verkkoarkistossa ja milloin se on tallennettu. Tiedonhakijan tulee tietää etsimänsä dokumentin verkko-osoite täsmällisesti; hakemistoa ei voi selailla eikä siihen voi tehdä sanahakuja. Hakemistosta ei pääse käsiksi dokumenttien sisältöön. Henkilötietoja hakemistossa käsitellään ainoastaan sikäli, kuin ne muodostavat osan verkkoaineiston verkko-osoitteesta, esimerkiksi <http://www.example.com/kotisivut/etunimi.sukunimi>.

9 Henkilötietojen säilytysaika

Verkkoarkistoa säilytetään pysyvästi (KulttAinL 1 §).

10 Henkilötietojen suojausten periaatteet

Verkkoarkistoa säilytetään Helsingin yliopiston tietotekniikkaosaston hallinnoimissa levyjärjestelmissä. Tiedostoja, joista verkkoarkisto koostuu, pääsee käsittelemään ainoastaan rajattu tietotekniikkaosaston ja Kansalliskirjaston ylläpitohenkilökunta. Siirrettäessä tietoa tietoverkoissa se on suojattu.

16.4.2009

Asiakaskäyttöön tarkoitettu työasemat on rakennettu siten, että asiakas ei voi ottaa verkkoarkistosta digitaalisia kopioita tai siirtää työasemasta tiedostoja muualle. Asiakaskäyttöön tarkoitettujen työasemien sekä niiden ympäristön tietoturva vaatimuksista ylläpidetään erillistä ohjeistusta. Ainoastaan Kansalliskirjaston henkilökunnalla on rajattuja, verkkoarkiston ylläpitoon liittyviä työtehtäviä hoitaessaan oikeus tarkastella verkkoarkiston sisältöä muuten kuin yleisön käyttöön tarkoitetuilla tai niitä vastaavilla työasemilla.

11 Informointi tietojen käsittelystä

Toiminnan luonteen vuoksi Kansalliskirjasto ei voi informoida yksittäisiä rekisteröityjä ennalta tietojen käsittelystä (HenkTietL 24§ 2 mom. 3 kohta). Kirjasto tiedottaa yleisölle jatkuvasti verkkoarkiston olemassaolosta ja sen toimintaperiaatteista.

12 Tarkastusoikeus

Jokainen voi halutessaan etsiä itseään koskevia henkilötietoja verkkoarkistosta Tarkastaminen on mahdollista Kansalliskirjastossa sekä muissa niistä kohdassa 8 mainituissa kirjastoista ja arkistoista, jotka tarjoavat verkkoarkiston käyttömahdollisuuden.

Verkkoarkistossa olevat henkilötiedot eivät muodosta järjestettyä tietokantaa tai luetteloa, vaan henkilötiedot ovat osa tallennetun verkkoaineiston muuta sisältöä. Henkilötietojen paikantaminen verkkoarkistosta perustuu joko aineistoon kohdistuviin sanahakuihin tai siihen, että tiedetään ennalta henkilötietoja mahdollisesti sisältävän verkkoaineiston alkuperäinen verkko-osoite.

Aineiston luonteesta ja käytettävissä olevista käsittelytavoista johtuen ei ole mahdollista tyhjentävästi selvittää, onko ja mitä henkilötietoja tietystä henkilöstä tallennettu verkkoarkistoon.

13 Tiedon korjaaminen ja poistaminen

Verkkoarkistossa olevia tietoja ei muuteta eikä poisteta.

Verkkoaineiston keruun tarkoituksena on kansallisen kulttuuriperinnön säilyttäminen ja sen saattaminen tutkijoiden ja muiden tarvitsijoiden käyttöön (ks. KulttAinL 1§). Lain mukaan aineisto tulee säilyttää siten, että sen tiedollinen, kuvallinen ja äänellinen sisältö vastaa alkuperäistä (ks. KulttAinL 9 ja 23 §).

Kansalliskirjasto estää yleisön pääsyn aineistoon, mikäli tuomioistuin ratkaisee, että henkilötieto tai virheellinen henkilötieto loukkaa jonkun yksityisyyden suojaa, kunniaa tai muita oikeuksia.

14 Kielto-oikeus

Henkilötietoja ei käytetä sellaisiin tarkoituksiin, joihin käyttäjällä olisi perusteltua kielto-oikeutta.

Verkkoarkistoa käytetään ainoastaan Kansalliskirjaston kokoomissa olevien julkistettujen teosten välittämiseen yleisöön kuuluvalla henkilölle tutkimusta tai yksityistä opiskelua varten, siten kuin tekijänoikeuslaki sen sallii (TekOikL 16b §).